

REFERAT klima og bæredygtighed d. 13-08-2020

Mødedato Torsdag d. 13. august 2020 kl. 12:30

Mødested Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Velkomst og indledning til udvalgsarbejdet (25 minutter).....	3
Status for bæredygtighedsstrategien (30 minutter).....	4
Oplæg og drøftelse om værdikæden: fra produktion til anskaffelse til anvendelse til genanvendelse	5
Drøftelse af udvalgsarbejdet og godkendelse af udvalgets mødeplan for 2020 (30 minutter).....	6
Gensidig orientering (5 minutter).....	8

Punkt 1: Velkomst og indledning til udvalgsarbejdet (25 minutter)

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Kommissoriet for udvalget er vedlagt.

Udvalgsformandskabet vil byde velkommen til mødet og til arbejdet i udvalget. Herefter får udvalgsmedlemmerne hver især mulighed for indledningsvist at præsentere deres forventninger til udvalgsarbejdet.

Om udvalget

Regionsrådet har nedsat det midlertidige udvalg for klima og bæredygtighed og udpeget Susanne Buch (F) som formand og Jørgen Nørby (V) som næstformand.

Udvalget består herudover af Morten Flæng (A), Claus Kjeldsen (A), Torben Nørregaard (V), Ib Bjerregaard (V) og Rasmus Foged (Å).

Udvalget har virkeperiode frem til 31. december 2021.

Opsamling på sidste års udvalgsarbejde

I 2019 nedsatte regionsrådet et udvalg for klima, bæredygtighed og ressourcer til at udarbejde anbefalinger til, hvordan den regionale udviklingsstrategis 3. strategispor "At tage hånd om klima, miljø og ressourcer for at sikre en bæredygtig udvikling" kunne omsættes til konkrete handlinger i regionens egen drift og i samarbejder med kommuner og øvrige samarbejdspartnere.

Udvalget var i dialog med medarbejdere i regionen og private aktører om mulighederne for samarbejder, der samler regionens politiske og administrative kræfter om nye tiltag. Et væsentligt afsæt var regionens rolle som ejer af hospitalerne.

Udvalgets afrapportering er vedlagt. Her gav udvalget bl.a. anbefalinger til en række konkrete målsætninger for Region Midtjylland i relation til regionens drift og ansvarsområder. Disse anbefalinger er i færd med at blive indarbejdet i direktionens samlede udkast til en bæredygtighedsstrategi.

Sidste års udvalg rettede et særligt fokus på regionens anskaffelse, anvendelse og afhændelse af varer og ydelser. Det høje ambitionsniveau for dette område - også set i forhold til nationale målsætninger - kan efterfølgende ses afspejlet i udkastet til bæredygtighedsstrategi og i dette udvalgs kommissorium.

Beslutning

Udvalgsformandskabet bød velkommen til mødet og udvalgsarbejdet. Udvalget drøftede de overordnede forventninger til arbejdet.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Kommissorium for udvalg for klima og bæredygtighed

Afreportering klima, bæredygtighed og ressourcer

Punkt 2: Status for bæredygtighedsstrategien (30 minutter)

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Administrationen har i 2019 og 2020 arbejdet med et udkast til en regional bæredygtighedsstrategi med primært fokus på de regionale driftsområder. Politisk har arbejdet sidste år været forankret i det midlertidige udvalg for klima, bæredygtighed og ressourcer. Desuden har regionsrådet haft relevante temadrøftelser ved flere lejligheder.

Udkastet forventes behandlet i regionsrådet til oktober. Forinden vil regionsrådet på sin temadag den 17. august 2020 drøfte bæredygtighedsstrategien, herunder målsætningerne og den interne høringsproces i Region Midtjylland.

Overordnet vision

Visionen for strategiudkastet er, at regionen i 2030 vil være en cirkulær region med bæredygtige indkøb, genbrug, genanvendelse, vedvarende energi og minimalt forbrug. I 2050 vil Region Midtjylland være CO₂-neutrale.

Med strategien vil Region Midtjylland integrere bæredygtighed i kernen af serviceydelserne og den øvrige drift, så den bæredygtige omstilling skaber værdi og bliver en drivkraft i udviklingen af regionen til gavn for borgere og ansatte. Der er i strategien fokus på energi, affald og ressourcer, transport og social ansvarlighed.

Foreløbig opsamling på høring i MED-systemet

Et forslag til Region Midtjyllands Strategi for Bæredygtighed 2020-2030 har været sendt i høring hos Hoved-MEDudvalgene i Region Midtjylland fra starten af februar til slutningen af juni 2020. Høringsfristen blev udvidet grundet COVID-19. Alle Hoved-MEDudvalg i regionen har indsendt høringssvar.

Generelt er der i høringssvarene opbakning til strategien. Flere fremhæver, at det er en ambitiøs og relevant strategi, og at de ser frem til det videre arbejde med implementeringen. Flere fremhæver også allerede igangværende bæredygtighedstiltag.

Nærmest alle høringssvar udtrykker bekymring for, hvordan tiltagene i strategien skal finansieres, og hvorvidt det vil kræve ekstra ressourcer enten i form af personalets tid eller som merudgifter. Der peges også på, at selv om investeringer i bæredygtighed henter sig hjem på den lange bane, så koster de på kort sigt. Derfor er det vigtigt, at der afsættes midler i forbindelse med strategien til at understøtte lokale og fælles bæredygtighedsinitiativer.

Igangsatte bæredygtighedsaktiviteter

Der er sideløbende med strategiarbejdet igangsat en række initiativer på baggrund af politiske beslutninger i regionsrådet. Dels er der ansat en række bæredygtighedskonsulenter med tilknytning til hospitalsenhederne, Psykiatri og Social, Byggeri og Ejendomme, regionshusene og i Indkøb & Medicoteknik. Konsulenterne skal fremme tiltag indenfor den grønne omstilling.

Yderligere er der igangsat ti projekter finansieret af udviklingsmidlerne under Regional Udvikling. Dette er gjort over to runder, hvor afdelingerne kan søge om midler til udvikling af projekter. Projekterne omhandler bl.a. genanvendelse af plast, madvarer, affaldssortering, affaldsbehandling.

Der planlægges yderligere ca. 15 projekter igangsat i slutningen af 2020 som følge af en tredje runde. Generelt ses i øvrigt en stigende interesse blandt medarbejderne til at indgå og søge mikrofinansieringen på op til 100.000 kr.

Udvalg for klima og bæredygtighed vil på flere af de kommende møder få præsenteret indholdet i nogle af disse projekter.

Oplæg

På mødet vil teamleder i Regional Udvikling Tine Park uddybe status for bæredygtighedsstrategien og de tilhørende initiativer.

Beslutning

Teamleder Tine Park, Regional Udvikling, gav oplæg om status på forberedelsen af en bæredygtighedsstrategi. Hun henviste til, at status på strategien også skulle behandles på regionsrådets temadag den 17. august 2020.

Hun orienterede desuden om nogle af de igangsatte bæredygtighedsprojekter i regi af Regional Udvikling. Udvalg for klima og bæredygtighed vil på flere af de kommende møder få nærmere præsenteret indholdet i nogle af disse projekter.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 3: Oplæg og drøftelse om værdikæden: fra produktion til anskaffelse til anvendelse til genanvendelse og til affaldshåndtering (90 minutter)

1-00-7-20

Sagsfremstilling

For at nå de ambitiøse mål, regionen har sat for bæredygtighed, er det nødvendigt at reducere forbruget væsentligt, ligesom graden af genbrug og genanvendelse skal forøges endog meget markant inden 2030.

Cirkulær Økonomi

Cirkulær Økonomi (CØ) bliver ofte nævnt som én af de væsentligste løsninger på de udfordringer, verden står overfor, når det kommer til at skabe en bæredygtig fremtid. Inden for sundhedsvæsenet bliver CØ også fremhævet i forbindelse med bæredygtige indkøb, bl.a. i det udkast til bæredygtighedsstrategi, som er under udarbejdelse.

I Region Midtjylland arbejdes der på at gøre CØ-tankegangen meget konkret og udvikle den til et værktøj i både indkøb og brug af udstyr og produkter.

Produkter og udstyrs "livscyklus"

Som det fremgår af forslaget til rammesætning og mødeplan andetsteds på denne udvalgsdagsorden, så lægges der op til at strukturere udvalgsarbejdet omkring tre faser:

1. Anskaffelse, som vil være i særligt fokus på mødet i oktober 2020 med vægt på grønne offentlige indkøb.
2. Anvendelse, som vil være i særligt fokus på mødet i november 2020 med vægt på reduktion af forbrug, minimeret spild, mere genbrug, kapacitetsudnyttelse og levetidsforlængelse.
3. Afhændelse, som vil være i særligt fokus på mødet i februar 2021 med vægt på adfærdsændringer, øget affaldssortering og genanvendelse.

De tre faser udgør et produkt/et stykke udstyrs "livscyklus", mens det er i regionens varetægt. Fra regionen anskaffer et produkt/udstyr og den proces, der gennemgås før købet, til anvendelsen af produktet/udstyret, hvor det er væsentligt, hvor meget vi bruger, og hvordan vi behandler udstyret, til vi skal afhænde produktet. Det være sig en kaffekop eller en stor medicoteknisk maskine.

Når man gennemgår faserne, bliver det klart, at der er så store sammenhænge og afhængigheder, at det er nødvendigt at tænke anvendelse og afskaffelse af udstyret med allerede i anskaffelsesprocessen. Det bliver også klart, at det i anskaffelsesprocessen er væsentligt, at regionen stiller krav til producenternes brug af materialer, service, mulighed for partnerskab med mere.

Oplæg

På mødet vil specialkonsulenterne Susanne Backer og Peter Sander fra Indkøb & Medicoteknik give en overordnet introduktion til processen og forsøge at belyse, hvilke steder Region Midtjylland har størst mulighed for at reducere den miljømæssige belastning. Det vil ligeledes blive fremhævet, hvad det kræver at indgå i innovative udbud, partnerskaber og generelt lægge mere vægt på miljø og bæredygtighed i indkøbs- og udbudsprocessen. Der vil blive brugt eksempler fra gennemførte og igangværende udbud.

Beslutning

Specialkonsulenterne Susanne Backer og Peter Sander, Indkøb og Medicoteknik, gav oplæg om indkøbs- og produktcyklussen i Region Midtjylland fra behovet for et produkt opstår gennem indkøb/udbud over brug af varen til afhændelse af produktet, når det er udtjent.

Det blev beskrevet, hvordan denne cyklus også danner rammen for de kommende udvalgs møder, som ser på hhv.:

- anskaffelse (indkøb) af udstyr/produkter,
- anvendelsen/adfærden i forbindelse med brug/forbrug af udstyret, og endelig
- hvordan regionen afhænder produkter/udstyr på en bæredygtig måde.

Udvalget drøftede, at hvis regionen skal opnå de ambitiøse bæredygtighedsmål, er der behov for at ske ændringer i medarbejdernes adfærd og (for)brug af varer/udstyr/produkter. Det er nødvendigt at tænke brug og afskaffelse af produktet ind allerede i anskaffelsesfasen, og det kræver en stærk koordinering på tværs af hele regionen.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 4: Drøftelse af udvalgsarbejdet og godkendelse af udvalgets mødeplan for 2020 (30 minutter)

1-00-7-20

Resume

Administrationen har i dialog med formandskabet udarbejdet et forslag til rammesætning for udvalgsarbejdet. Desuden lægges der op til godkendelse af mødeplan for 2020. Mødetidspunkter i 2021 fastlægges på det næstkommende møde.

Direktionen indstiller,

at rammesætningen og mødeplanen for udvalgets arbejde drøftes, og

at mødedatoer i 2020 godkendes.

Sagsfremstilling

Administrationen har i dialog med formandskabet udarbejdet vedlagte rammesætning og et udkast til en mødeplan for udvalgsarbejdet.

Udvalget kan drøfte forventninger til arbejdsform og fagligt fokus med afsæt i disse dokumenter.

Rammesætning af udvalgets arbejde

Som en del af rammesætningen lægges der op til, at udvalget sætter som ambition at kunne levere overvejelser og/eller anbefalinger til spørgsmål som disse i forbindelse med sin afrapportering:

- Hvor meget skal bæredygtighed, pris og kvalitet hver især vægte i forhold til udbud? Skal det være forskelligt fra udbud til udbud?
- Hvordan reducerer Region Midtjylland sit CO₂-aftryk fra indkøb af varer og tjenesteydelser?
- Hvordan bidrager Region Midtjylland til genanvendelse af ressourcer i egen drift og gennem værdikædepartnerskaber?

Mødeplan

I vedlagte udkast til en mødeplan for udvalgsarbejdet er der skitseret nogle overordnede temaer for møderækken.

I 2020 foreslås følgende konkrete mødedatoer:

- Torsdag den 13. august kl. 13.30-16.30
- Fredag den 2. oktober kl. 9.00-12.00
- Mandag den 23. november kl. 12.30-16.30

Datoer for udvalgets møder i 2021 fastlægges på det næstkommende møde.

Beslutning

Udvalg vedrørende klima og bæredygtighed drøftede rammesætningen.

Det blev aftalt, at administrationen rundsender nye forslag til tidspunkt for det næstkommende møde, som udvalgsmedlemmerne kan melde tilbage på. Øvrige mødedatoer i 2020 blev godkendt.

Udvalget drøftede de spørgsmål, der i dokumentet angående rammesætning (bilag til sagen) er skitseret som væsentlige for udvalget at arbejde med frem mod sin afrapportering. Spørgsmålene kredser særligt om cirkulær økonomi.

I den forbindelse blev det overvejet at inkludere et specifikt fokus på energiområdet. Udvalget enedes om at fastholde samme fokusering som foreslået i rammesætningen, men det blev samtidig konstateret, at energi vil komme med som et tilbagevendende element i orienteringerne om implementeringen af bæredygtighedsstrategien.

Udvalget drøftede, hvilket konkretiseringsniveau, som de ønsker i præsentationerne af aktiviteter og indsatser – eksempelvis i forhold til udbudsprocessor eller projekter i klinikken. Der var enighed om, at møderne bør tilrettelægges, så der fokuseres på at klæde udvalget på til at tage drøftelser af politisk og strategisk karakter angående klima og bæredygtighed i Region Midtjylland. Et element i at give grundlag for dette kan være at

inkludere relevante cases, som beskrives lidt mere konkret og teknisk end der ellers er brug for, men generelt skal fokus være på et mere overordnet niveau.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Rammesætning af udvalgets arbejde

Mødeplan for 2020-2021

Punkt 5: Gensidig orientering (5 minutter)

1-00-7-20

Sagsfremstilling

Gensidig orientering blandt udvalgets medlemmer.

Beslutning

Intet til punktet.

Claus Kjeldsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.